

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

Стандартизація, сертифікація, метрологія Standardization, certification, metrology

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Навчальний рік	2021/2022
З якого курсу викладається	2
В якому семестрі (-ах) викладається	4
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Пак Аліна Володимирівна
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат технічних наук
Кафедра	Маркетингу, менеджменту та торговельного підприємництва
Посада	Викладач
Профіль викладача	ORCID
Контактна інформація	a.pak@knute.edu.ua , +38-066-765-60-02

Анотація

Курс передбачає формування у студентів системи знань зі стандартизації, сертифікації, метрології та управління якістю, опанування науково-методичних джерел національної стандартизації та державної метрологічної системи України, нормативного та законодавчого забезпечення виробництва та сфери обігу, теорії якості та основоположних принципів побудови та функціонування систем управління якістю. Все це дає змогу забезпечити високу кваліфікацію майбутніх спеціалістів у їх багатогранній діяльності, використовувати досягнення сучасної стандартизації, сертифікації та метрології в управлінні якістю товарів і послуг, сприяти прийняттю самостійних правильних рішень в умовах жорсткої конкуренції під час розгляду наукових і виробничо-господарських завдань для одержання високих результатів.

Мета дисципліни

Метою дисципліни «Стандартизація, сертифікація, метрологія» є формування у студентів цілісної системи знань зі стандартизації, сертифікації та метрології в процесі діяльності закладів готельно-ресторанного бізнесу; набуття навичок з використання досягнень сучасної стандартизації та сертифікації в управлінні якістю товарів та послуг; набуття навичок розв'язання проблемних ситуацій у процесі вирішення виробничих завдань для одержання високого рівня якості товарів та послуг.

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- законодавчі та нормативні документи зі стандартизації, метрології та управління якістю;
- терміни та визначення з питань стандартизації, метрології та управління якістю;
- принципи, методи, правила і норми стандартизації та метрології в управлінні підприємствами і якістю продукції (процесів, послуг);
- види нормативних документів, їх структуру і зміст, основні положення щодо їх застосування;
- структуру органів і служб стандартизації, метрології сертифікації, їх функції і завдання;
- порядок метрологічного забезпечення якості продукції;
- порядок забезпечення єдності вимірювань в країні та світі;
- порядку проведення сертифікації продукції (процесів, робіт, послуг);
- економічні та правові аспекти стандартизації, метрології та управління якістю;
- основні положення щодо розвитку руху споживачів та захисту їх інтересів і прав;

вміти:

- вільно орієнтуватися в питаннях стандартизації, метрології та управління якістю;
- здійснювати реалізацію єдиної технічної політики у сфері стандартизації, сертифікації, метрології та управління якістю;
- вміло використовувати нормативні документи, оцінювати їх з точки зору вимог науково-технічного та соціально-економічного прогресу та захисту прав споживачів;
- приймати обґрунтовані самостійні рішення про відповідність нормативних документів встановленим вимогам;
- забезпечувати організацію метрологічного забезпечення підприємств;
- забезпечувати якість продукції, виходячи з досягнень науки і техніки, потреб населення та економіки країни;
- виявляти чинники поліпшення якості продукції і забезпечення її конкурентоспроможності; орієнтуватися в правилах створення і функціонування систем якості;
- раціонально використовувати всі види ресурсів, підвищувати техніко-економічні показники підприємства.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ «Організації готельного та ресторанного господарства», «Товарознавства» і «Логістики».

Програма дисципліни

Тема 1. Сутність та народногосподарське значення стандартизації

Загальні поняття стандартизації. Основні терміни та визначення. Історичний огляд розвитку світової стандартизації. Функції, мета, завдання стандартизації. Об'єкти та пріоритети і напрями стандартизації.

Тема 2. Методологія та організація стандартизації

Принципи та методи стандартизації. Структурні елементи стандартизації. Класифікація нормативних документів. Види стандартів. Інформаційне забезпечення в сфері стандартизації. Організація робіт зі стандартизації.

Тема 3. Міжнародна, державна, міжгалузева та галузева стандартизації

Міжнародна система стандартизації. Значення міжнародної стандартизації у розвитку торговельно-економічних зв'язків між країнами. Характеристика системи ISO.

Стандарт ДСТУ-Н 4340:2004. Становлення державної системи стандартизації в Україні. Органи та служби стандартизації. Міжгалузева система. Значення міжгалузевої системи комплексних систем стандартів (МКСС). Система ЄСКД.

Галузеві стандарти, їх значення в підвищенні якості послуг у сфері обслуговування.

Тема 4. Якість товарів і послуг - основа систем сертифікації

Основні поняття якості. Категорія якості в системі сертифікації. Сутність сертифікації. Основні поняття та визначення. Стандарти управління якістю продукції в системі ISO -9000 версії 2000 р. Історія створення стандартів якості. Філософія, основні положення системи стандартів ISO -9000. Система контролю якості продукції НАССР.

Тема 5. Система сертифікації в Україні

Концепція державної політики в сфері управління якістю продукції (товарів, робіт, послуг). Адаптація міжнародних стандартів у систему сертифікації України (ISO, НАССР). Основні положення системи підтвердження відповідності. Загальні відомості про систему сертифікації УкрСЕПРО. Ідентифікація продукції і послуг у сфері обслуговування.

Тема 6. Основні положення метрології

Історичний огляд розвитку метрології. Значення метрології для розвитку народного господарства. Основні поняття, терміни та визначення. Характеристика метрологічної служби України. Функції органів метрологічної служби. Метрологічне забезпечення в сфері готельно-ресторанних послуг. Методи вимірювань, що застосовуються в сфері обслуговування. Основні теорії вимірювань.

Особливості та політики дисципліни

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття дисципліни. Студенти мають завчасно інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Проведення семінарських занять передбачено виключно в інтерактивній формі (проведення дискусійних клубів, робота в робочих групах, участь в симуляції або імітаційних іграх) тому передбачається активна участь всіх здобувачів в опануванні зазначеної навчальної дисципліни.

Під час практичних занять використовуються досягнення сучасної стандартизації, сертифікації та метрології в управлінні якістю товарів і послуг, які сприяють прийняттю самостійних правильних рішень в умовах жорсткої конкуренції під час розгляду наукових і виробничо-господарських завдань для одержання високих результатів. Використовуються ситуації та реальна фінансова звітність вітчизняних підприємств.

На Україні готельні послуги та послуги громадського харчування підлягають обов'язковій сертифікації. Обов'язкова сертифікація готельних послуг та послуг харчування здійснюється на відповідність обов'язковим вимогам нормативних документів, чинних в Україні, щодо безпеки для життя та здоров'я людей, захисту їхнього майна та охорони навколишнього середовища.

Добровільна сертифікація готельних послуг та послуг харчування здійснюється на відповідність вимогам, що не віднесені актами законодавства та нормативними документами до обов'язкових вимог. При цьому сертифікація на відповідність усім обов'язковим вимогам виконується неодмінно.

Тому знання основ стандартизації та метрології, правил проведення сертифікації товарів та послуг у готельно-ресторанній справі формує у здобувача вищої освіти навичок розв'язання

проблемних ситуацій у процесі вирішення виробничих завдань та використання досягнень сучасної стандартизації та сертифікації для одержання високого рівня якості товарів та послуг.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) усне та письмове опитування; 2) оцінювання роботи на практичних заняттях; 3) поточне тестування на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування); завдання на оцінювання практичних навичок (ситуаційне завдання, творче завдання); завдання на оцінювання професійних вмінь (ситуаційне завдання, творче завдання, розрахунково-аналітичне завдання).

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Янушкевич Д. А. Стандартизація, сертифікація, метрологія: навчальний посібник / Д. А. Янушкевич. – Харків : Харківський торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного інституту. – 2013 р.- 194 с.
2. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс] : Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII/ Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>. – Станом на 25.04.2020 – Назва з екрана.
3. Про стандартизацію [Електронний ресурс] : Закон України від 05.06.2014 р. № 1315-VII. : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>. – Станом на 25.04.2020.
4. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс України від 16.01.2003 436-IV/ Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Станом на 25.04.2020 – Назва з екрана.
5. Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності [Електронний ресурс] : Закон України від 01.12.2005 р. № 3164-IV. : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>. – Станом на 25.04.2020.
6. Про метрологію та метрологічну діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 05.06.2014 р. № 1314-VII : офіційний веб-портал. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>. – Станом на 25.04.2020.
7. Тріщ Р. М. Сертифікація продукції : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Р. М. Тріщ, Д. А. Янушкевич, Л. Ю. Шубіна, Е. В. Білецький // Освіта України. — Київ: 2012. — 520 с.
8. Кириченко Л. С. Основи стандартизації, метрології та управління якістю : підручник / Л. С. Кириченко, Н. В. Мережко. – Київ: Київський національний торговельно-економічний університет, 2010. – 416 с.